

SÖDRA REGIONVÅRDSNÄMNDEN 2013-09-20**Solidariskt finansierade verksamheter – Yrkes- och miljö-
dermatologiska avdelningen**

Södra Regionvårdsnämnden beslöt 2012-06-13 att genomföra en fortsatt översyn av bl. a Yrkes- och miljödermatologi. Health Care Management (HCM) fick i uppdrag att genomföra översynen.

Utredarna har konstaterat att nuvarande verksamhet är mycket välrenommerad med en djup och bred kompetens inom sitt sakområde samt en förankring vid dermatologiska kliniken vid Skånes universitets-sjukhus.

I ärendet förelåg rapport 2013-05-08 från HCM om "Fördjupningsstudie av vissa solidariskt finansierade verksamheter i Södra sjukvårdsregionen" samt skrivelse 2013-09-06 från Södra Regionvårdsnämndens kansli.

Södra Regionvårdsnämndens beslut

att ställa sig bakom rapporten 2013-05-08 i sin helhet,

att ge Södra Regionvårdsnämndens kansli i uppdrag att återkomma med ett uppdrag till Yrkes- och miljömedicin,

att rapporten beaktas vid avtalsförhandlingarna i Södra sjukvårdsregionen.

Bilagor

Delrapport YMDA 2013-05-08, Health Care Management HCM

Skrivelse 2013-09-06, Södra Regionvårdsnämndens kansli

G:\WORD\RVN\RVN 2013\2013-09-19--20\Beslutsförslag SRVN 2013-09-19--20 rev.doc

Till
Södra Regionvårdsnämnden

Fördjupningsstudie avseende den solidariska finansieringen av Yrkes- och miljödermatologiska avdelningen

Södra Regionvårdsnämnden beslutar

1. Att ställa sig bakom rapporten i sin helhet
2. Att ge kansliet i uppdrag att återkomma med ett uppdrag till Yrkes- och miljödermatologiska avdelningen
3. Att rapporten beaktas vid avtalsförhandlingarna i Södra sjukvårdsregionen

Bakgrund

Den inkomna fördjupningsstudien genomförd av Health Care Management föreslår att den solidarisk finansiering av Yrkes- och miljödermatologiska avdelningen ska omfatta följande:

- Genom arbetsplatsundersökningar utreda arbets- och miljöbetingad ohälsa inom Södra Regionvårdsnämndens regionala upptagningsområden.
- Förebygga ohälsa betingad av arbetsmiljön och den allmänna miljön inom Södra Regionvårdsnämndens regionala upptagningsområden.
- Vara ett regionalt kompetenscentrum, som både skapar och sprider kunskap.

Mer specifikt innebär detta att följande avgränsningar bör upprättas:

Arbetsplatsundersökningar

- Särskilda arbetsplatsundersökningar som inte föranleds av enskilda patientärenden inom Södra Regionvårdsnämndens upptagningsområden skall finansieras med externa medel.

Forskningsverksamhet

- All forskningsverksamhet skall fullt ut vara "externt" finansierad och därmed inte belasta de solidariska finansieringsmedlen.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis konstaterar utredarna att nuvarande verksamhet är mycket välrenommerad, med en djup och bred kompetens inom sitt sakområde och med en förankring vid dermatologiskakliniken vid Skånes universitetssjukhus.

Rita Jedlert

Delrapport YMDA:

Fördjupningsstudie av Vissa solidariskt finansierade verksamheter i Södra sjukvårdsregionen

HCM Health Care Management
08 maj 2013

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	3
2. Södra regionvårdsnämnden	3
2.1 YMDA	3
2.1.1 Klinikens struktur	4
3. Ekonomisk redovisning 2012	7
4. Analys och rekommendationer	8
5. Förslag på ett avgränsat basuppdrag för YMDA som ska finansieras solidariskt.....	11

1. Bakgrund

Vid sitt sammanträde 2011-06-23 beslöt SRVN att uppdra åt direktören att ta fram en strategisk plan för Södra sjukvårdsregionen.

Vid nämndens sammanträde 2011-09-23 beslöts att en översyn skulle göras av de solidariskt finansierade verksamheterna för vilka Region Skåne har driftsansvar.

Södra Regionvårdsnämnden beslutade vid sammanträde 2012-03-23 att remittera förslaget till tjänstemannaledningarna i respektive region/landsting. Samtliga ställde sig i princip bakom förslaget.

En arbetsgrupp utsedd av SRVN lämnade 2012-05-30 ett förslag till beslut till Regionvårdsnämnden enligt bl.a. följande:

- Fortsatt översyn av Arbets- och miljömedicin, Yrkes- och miljödermatologi, Regionalt onkologiskt centrum och Klinisk genetik – genetisk vägledning,

Regionvårdsnämndens direktör i Södra sjukvårdsområdet, Rita Jedlert har bett HCM Health Care Management (HCM) att genomföra denna fördjupade översyn av verksamheterna; Arbets- och miljömedicin AMM, Yrkes- och miljödermatologi YMDA och Onkologiskt centrum OC.

2. Södra regionvårdsnämndens yrkes- och miljödermatologiska avdelningen, YMDA

I verksamhetsberättelsen 2011, ges följande beskrivning av huvuduppdraget:

Yrkes- och miljödermatologi består av två delar, nämligen en traditionell sjukvårdsverksamhet som ersätts för varje patientbesök och verksamhet som tillhör den solidariskt finansierade verksamheten. Patientbesök ersätts inom den traditionella sjukvårdsverksamheten men samtidigt sker vid filialmottagningarna en kontinuerlig vidareutbildning av läkare och annan sjukvårdspersonal, uppgifter som är en del av den solidariskt finansierade verksamheten.

Huvuduppdraget för den yrkesdermatologiska verksamheten är förbättrad diagnostik, behandling, rehabilitering samt individuell och generell prevention beträffande arbets- och miljörelaterade hudsjukdomar.

2.1 YMDA

Mottagningsverksamhet förekommer regelbundet vid YMDA i Malmö och vid filialmottagningar på hudmottagningarna i Karlshamn, Halmstad och Växjö (mottagning någon gång per månad i Blekinge och Kronoberg).

Patienterna remitteras huvudsakligen från allmänläkare, hudläkare eller från representanter för företagshälsovården och tandhälsovården.

YMDA utreder hudsjukdomar som misstänks ha med arbetet att göra men också hudsjukdomar som misstänks orsakade av fritidsaktiviteter eller andra faktorer utanför arbetsmiljön såsom tandvårdsmaterial.

I samarbete med Lunds universitet och Tandvårdshögskolan vid Malmö högskola bedrivs forsknings- och utbildningsverksamhet.

Verksamheten omsätter 15,1 MSEK exklusive forskningsmedel som utgör ca 1,2 MSEK. Den solidariska finansieringen uppgår till ca 4,4 MSEK.

2.1.1 Klinikens struktur

Parallellt med sjukvård och hälsovård sker en omfattande forskningsverksamhet. Till stor del utgår forskningen ifrån hudproblem hos patienter inom sjukvårdsverksamheten. Forskning inom kontaktallergiområdet har fokuserats på:

- Plastallergi
- Metallallergi
- Parfymallergi
- Konserveringsmedelsallergi
- Växtallergi
- Textilallergi
- Kortisonallergi
- Fotokontaktallergi

Forskningsverksamheten är i huvudsak externt finansierad.

Remiss

Remiss behövs för utredning vid YMDA. Remiss kan skrivas av läkare, företagssköterska, tandläkare, skyddsombud, försäkringskassa eller arbetsförmedling. Väntetiden för utredning hos YMDA är vanligen 2-3 veckor om det rör sig om misstänkt arbetsrelaterad hudsjukdom.

YMDA tar även emot patienter där man misstänker att olika omgivningsfaktorer ligger bakom hudsjukdomen och där det krävs en mer utförlig testning än en vanlig hudmottagning kan utföra. Även patienter med misstänkt allergi mot tandvårdsmaterial kan remitteras, då vanligen av tandläkare. För dessa två senare patientgrupper är väntetiden för utredning maximalt 2 månader.

**Remissinflöde (Yrkes/Miljö/Dentalpatienter)
2008-2011 (mottagningarna i Blekinge, Kronoberg
och Halland ej inkluderade)**

Remisser INOM Södra Sjukvårdsregionen	Antal 2011	Antal 2010	Antal 2009	Antal 2008
Hudkliniken SUS/Trelleborg	146	119	119	106
Privat hudläkare	45	30	23	27
Övriga hudläkare	61	78	43	61
Distriktsläkare	228	206	126	178
Företagshälsovård	75	73	75	102
Yrkesmedicin	5	7	5	7
Övriga läkare	71	70	109	89
Försäkringskassa/Riksförsäkringsverk/Trygghetsför-säkring	2	1	1	5
Arbetsförmedling	1	0	2	0
Arbetsgivare/Arbetslagarorganisationer/Skyddsombud	0	2	0	2
Egenremiss	20	17	11	13
Privat tandläkare	38	29	32	21
Offentlig tandläkare (Folktandvård/Käkcentral/Tandvårdshögskola)	25	28	32	33
Övriga	2	1	1	3
Remisser som inte kommer från Södra Sjukvårdsregionen	1	7	3	5
TOTALT ANTAL REMISSER	720	668	582	652

Under 2012 hade YMDA sammanlagt 3442 patientbesök. Av dessa utgjorde 370 besök inom forskningsverksamheten och övriga 3072 patientbesök inom sjukvårdsverksamheten, varav 908 nybesök, vilket innebär att varje enskild patient genomsnittligt gjorde 3,4 mottagningsbesök.

Beträffande patienter utanför SRVN, har 27 undersökningar genomförts. Remisserna har kommit från Stockholm, Jönköping, Kalmar och Bohuslän.

Under 2012 gjordes 22 arbetsplatsbesök inom hela Södra Sjukvårdsregionen. Det är aldrig en enda person som är på sådant besök utan varierande antal är vanligen 2 – 4 personer. Det är alltid en läkare och en kemist och ibland även kurator. Tidsåtgången för arbetsplatsbesök varierar mellan 3 och 12 timmar (Småland, Blekinge). Härtill kommer förberedelsearbete och inte sällan kemiska analyser och tester av material som insamlats på arbetsplatsen.

Mottagningsverksamheten medför alltid att labverksamheten involveras eftersom i stort sett alla individer testas på något sätt, kontaktallergitestning, snabbtestning, fototestning och fotolapptestning. Därutöver görs kemiska analyser av patienternas egna produkter, exempelvis skärvätskor, limmer, målarfärger och skyddskrämer för att se om det ämne som patienten är allergisk för kan återfinnas i patientens miljö.

Den solidariska verksamheten kan liksom tidigare fördelas på olika deluppdrag med följande preliminära fördelning för 2012.

Information/rådgivning	35%
Förbättrad utredning – biologiska testsystem	30%
Utveckling och tillämpning av kemiska analysmetoder	12%
Utbildning	10%
Arbetsplatsbesök	4%
Arbetsplatsundersökningar	4%
Kemiska analyser inom SSR	3%
Testberedningar inom SSR	1,5%
Samverkan med patientorganisationer	0,5%
Generell prevention	0%

YMDA har inga specifika processer beskrivna. Det finns tillvägagångssätt vid riskbedömning som inkluderar identifiering av möjligt hudskadande faktor, eventuell kontaktallergi för kemiskt ämne som kan finnas i arbets- och/eller fritidsmiljön, grad av allergireaktivitet samt exponeringsbedömningar med avseende på matriser, förekomst av andra hudskadande ämnen som underlättar penetration, anatomisk lokalisering och ytkoncentration av denna exponering, eventuell ocklusion, etc.

De solidariska medlen inom YMDA:s budget används, enligt klinikens uppgift, strikt för sjukvårdsverksamhet, patientbesök och arbetsplats besök m m. Om det uppkommer varningstecken med ansamling av arbetssjukdomar inom viss yrkeskategori eller av viss produkt beroende på exempelvis konserveringsmedel så kan detta föranleda att externa medel används för mer långtgående kartläggningar. Dessa kartläggningar kan leda till olika studier med övergripande syfte att förbättra diagnostiken och preventionen av arbets- och miljörelaterade hudsjukdomar.

Resultaten distribueras snabbt till sjukvården via YMDA:s nätverk regionalt, nationellt och internationellt.

Det finns ingen fastställd prislista för labbverksamhetens olika kunder. Prissättningen för tjänster till myndigheter, företag, arbetsgivarorganisationer, arbetstagarorganisationer etc utgår från faktiska självkostnader när det gäller material och utrustning. Men personalkostnaderna dubblas i prissättningen (efter förankring hos sjukvårdsledningen för cirka 15 år sedan). Ett överskott genereras därmed vilket används för utveckling av diagnostik och prevention.

All information och utbildning som ges inom Södra Sjukvårdsregionen är kostnadsfri. Kurser som anordnas för sjukvårdspersonal är kostnadsfri för landstingsanställd personal inom Södra Sjukvårdsregionen medan övriga landstingsanställda utanför Södra Sjukvårdsregionen och privatanställda i hela landet betalar kursavgift.

Tabellen nedan avser den personal som är knuten till verksamheten. Totalt finns 23 tjänster inom verksamheten. På läkarsidan finns en professor som är statligt anställd men har en 30-

procentig sjukvårdstjänstgöring inom regionen. På motsvarande sätt finns en universitetslektor med samma fördelning mellan stat och SRVN. Därutöver är två personer anställda av universitetet men arbetar med den Yrkes- och miljödermatologiska avdelningen. Av de 23 tjänsterna finansieras 7,5 tjänster externt. I nedan tabell avser sjukvårdsverksamhet den av Region Skåne finansierade delen. Det som anges som administration gäller båda delarna och omfattar personaladministration och verksamhetsledning. Labpersonal består av fyra BMA och två USK.

Totalt ianspråkar den solidariska verksamheten ca 4,6 tjänster, vilket motsvarar ca 2,5 MSEK.

Kategori	Antal	SSR			Extern finansiering
		Sjukvårds- verksamhet	Administration	Solidarisk verksamhet	
Läkare	6	2,34	0,5	1,16	2
Kemist	5	1,34	0,5	0,66	2,5
Labpersonal (BMA och USK)	6	2	0	1	3
Kurator	1	0,67	0	0,33	0
Sjuksköterska	1	0,33	0	0,67	0
Sekreterare	4	3	0,5	0,5	0

3. Ekonomisk redovisning 2012

Totalt YMDA, exklusive forskningsmedel

	Övr finans 2012	Sol finans 2012
Intäkter Solidarisk finansiering		4 362 388
Övriga intäkter	10 740 224	
Summa intäkter	10 740 224	4 362 388
Personalkostnader Läkare	1 786 000	1 276 000
Personalkostnader Övriga	2 528 000	1 522 000
Verksamhetsanknutna kostnader	4 863 000	0
Övriga omkostnader, hyror	1 499 000	1 500 000
Övriga omkostnader, intern OH	64 274	64 338
Summa kostnader	10 740 224	4 362 388

4. Analys och rekommendationer

Enligt det "Utkast till beredningsunderlag: Solidariskt finansierade verksamheter inom SRVN" som utredarna har tagit del av, föreslås att den fördjupade beredningen bör analysera följande områden:

1. Uppdragets tjänsteinnehåll och gränsdragningar
2. Förändrade finansieringsformer och ersättningar
3. Externa intäkter från de som använder verksamhetens tjänster
4. Ansvar för utredningar i förhållande till övriga aktörer
5. Synergieffekter med andra organisationer

YMDA:s verksamhet organiseras idag i tre delar; sjukvårdsverksamheten som finansieras av Region Skåne, forskningsverksamheten som finansieras externt samt verksamheten på uppdrag av SRVN som finansieras med solidariska medel.

Utredning av enskilda patienter och arbetsplatsundersökningar

Patienter remitteras för utredning, bedömning och undersökning av eventuella samband mellan uppmärksammas ohälsa och faktorer i arbets- eller omgivningsmiljön, som utgör själva motivet för den solidariska finansieringen. Patientundersökningen bekostas av sjukvårdsbudgeten i Region Skåne. Den största delen av patienterna remitteras från den offentligt finansierade sjukvården samt från företagshälsovården och tandläkare (se tabell sid 5). Remisserna har ökat med ca tio procent mellan 2008 och 2011.

Den kliniska verksamheten är viktig för Regionen och landstingens förebyggande arbete för att minska arbets- och miljörelaterad ohälsa.

I de fall fynd i en enskild patientutredning kan föranleda en (mer samlad) hälsorisk genomförs s.k. arbetsplatsundersökning eller undersökning i patientens övriga omgivning.

Rekommendation till åtgärd:

Idag finns en uppdelning av kostnaderna mellan YMDA:s solidariskt finansierade del och Region Skånes sjukvårdsbudget (enskilda patientutredningar). Redovisning av arbetsplatsundersökningar måste baseras på självkostnadskalkyler för att kunna säkerställa effektiv användning av insatta resurser.

YMDA:s verksamhet som avser den solidariskt finansierade delen kan särredovisas

Enligt bifogad kostnads- och intäktsredovisning (se tabell sid 7) skapas en bra överblick om hur resurserna används.

Rekommendation till åtgärd:

En beskrivning av verksamhetens olika processer bör utformas. Denna beskrivning kan ske på ett liknande sätt som har genomförts inom AMM. Inom YMDA kan detta exempelvis belysa hur en arbetsplatsundersökning genomförs och vilka resurser som involveras och vad dessa kostar.

Gränssnitt mellan YMDA:s solidariska uppdrag och forskningsverksamheten (lab redovisas separat nedan)

Den universitetsanknutna forskningen är, liksom för AMM, starkt integrerad med det kliniska arbetet på kliniken. Forskningen är en viktig del av klinikens verksamhet och kliniken har ett nära samarbete med Lunds universitet, med flera.

Det finns i allmänhet svårigheter att skilja ut vad som är en del av hälso- och sjukvårdsuppdraget och vad som tillhör forskningen. Integrationen av klinisk verksamhet och forskning är en del av universitetssjukhusets signum men det är nödvändigt att man kan skilja ut respektive finansiering så att misstankar om korsfinansiering inte uppstår.

Det finns idag ett ömsesidigt utnyttjande av varandras resurser som enligt verksamhetschefen kan leda till resultat som omsätts i förbättrad diagnostik och prevention.

Rekommendation till åtgärd:

YMDA bör för detta område utveckla en tydlig och ändamålsenlig redovisning så att det säkerställs att inga solidariska medel används för forskning.

Kommunikation och utbildningsaktiviteter

YMDA är idag ett regionalt, men på vissa områden även nationellt och internationellt kompetenscentrum. Utbildning och informationsspridning inom det arbets- och miljömedicinska området är en av kärnverksamheterna som därmed skapat ett kunskapscentrum med omfattande utbildnings- och kommunikationsaktiviteter.

En del av kommunikations- och utbildningsaktiviteterna är avsedda för en bred målgrupp inom den medicinska professionen men också företag och myndigheter. Syftet är att höja kompetensnivån och att sprida ny kunskap som inhämtats inom YMDA eller nationellt/internationellt. Olika kanaler kan användas, där uppdaterade hemsidor är effektiv kommunikation till relativt låg kostnad.

Viss kommunikations- och utbildningsaktivitet fyller luckor där kommuner, myndigheter och företagshälsovård tidigare haft ett ansvar. YMDA erbjuder utbildningar, kurser och expertkunskap som inte tillgodoses på annat sätt eller av andra aktörer. Det handlar då i viss

utsträckning om att YMDA tar ansvar som i någon mening bör upprätthållas av myndigheter, företagshälsovård och kommuner.

Extern utbildning som tillhandahålls av YMDA liksom medverkan som expert i olika sammanhang tar kliniken betalt för.

Rekommendation till åtgärd:

Den information (exklusive hemsidor) och utbildning som ges inom Södra Sjukvårdsregionen som idag är kostnadsfri, bör avgiftsfinansieras.

Labverksamhet

Det finns idag ingen fastställd prislista för labverksamhetens olika kunder. Prissättningen utgår från faktiska självkostnader när det gäller material och utrustning, medan personalkostnaderna dubbleras. Detta skapar enligt uppgift ett visst överskott.

Enligt uppgift arbetar på laboratoriet fyra BMA och två USK.

Rekommendation till åtgärd:

En genomlysning av självkostnadskalkylerna bör genomföras för att säkerställa att korrekta styckpriser tas ut för de olika kundkategorierna.

Eventuella synergier med AMM

De kommentarer som har framkommit från AMM:s sida är att ledning och administration kan samordnas med YMDA (inkl. labverksamheten) men att det inte finns några samordningsvinster med att fysiskt samordna produktionen för de båda laboratorierna.

5. Förslag på ett avgränsat basuppdrag för YMDA som ska finansieras solidariskt

Ett finansieringsuppdrag från SRVN bör utformas med följande huvudinnehåll:

SRVN ger genom solidarisk finansiering YMDA i uppdrag att:

- *genom arbetsplatsundersökningar utreda arbets- och miljöbetingad ohälsa inom SRVN:s regionala upptagningsområden.*
- *förebygga ohälsa betingad av arbetsmiljön och den allmänna miljön inom SRVN:s regionala upptagningsområden.*
- *vara ett regionalt kompetenscentrum, som både skapar och sprider kunskap.*

Mer specifikt innebär detta att följande avgränsningar bör upprättas:

Arbetsplatsundersökningar

- Särskilda arbetsplatsundersökningar som inte föranleds av enskilda patientärenden inom SRVN:s upptagningsområden skall finansieras med externa medel.

Forskningsverksamhet

- All forskningsverksamhet skall fullt ut vara "externt" finansierad och därmed inte belasta de solidariska finansieringsmedlen.

Kommunikation och utbildningsaktiviteter

- Kommunikationsaktiviteter avsedda för en bred målgrupp inom den medicinska professionen men också till företag och myndigheter med syfte att sprida ny kunskap genomförs via exempelvis uppdaterade hemsidor.
- Information om forsknings- och utvecklingsrapporter från Medicinska fakulteten länkas till hemsidor för lätt åtkomst för samtliga intressenter.
- Kommunikations- och utbildningsaktivitet som fyller luckor där kommuner, myndigheter, företagshälsovård och övrig sjukvård inom Södra Sjukvårdsregionen har ett ansvar eller där YMDA erbjuder utbildningar, kurser och expertkunskap som inte tillgodoses på annat sätt eller av andra aktörer ska finansieras fullt ut genom t ex avgifter.

Labverksamhet

- Analys- och provverksamhet som är relaterade till det solidariska uppdraget ska också finansieras av solidariska medel.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bör det slutligen nämnas att nuvarande verksamhet är mycket välrenommerad, med en djup och bred kompetens inom sitt sakområde och med en förankring vid dermatologiska kliniken vid SUS. Den kostnadsreducering som kan ses i dagsläget är den administrativa rationalisering som kan uppnås genom en sammanslagning med AMM. Den är dock relativt marginell, ca 0,5 MSEK.

Enligt vår bedömning finns sannolikt mycket att vinna på att organisering av de solidariskt finansierade verksamheterna inom de sex olika sjukvårdsregionerna i Sverige genomförs på ett mer optimalt sätt. Det kan t ex innebära att vissa funktioner blir nationella angelägenheter som lokaliseras till en region.